

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนไทยตกอยู่ในภาวะเดือดร้อน ทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาสังคม ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จนทำให้คนทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ บางคนถึงกับสละจรรยาบรรณในวิชาชีพ นำความรู้ความสามารถของตนไปแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนที่จะเกิดกับคนอื่นในสังคม ขอเพียงให้ตนเองได้รับประโยชน์สูงสุดก็พอ ทุกคนต้องการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเกิดการแข่งขันกันเพื่อให้ได้เงินตราโดยไม่จำกัดรูปแบบ เช่น การขโมยเงินถึงการฉ้อราษฎร์บังหลวง และการดำเนินกิจกรรมนอกกฎหมาย (อาเรียห์ เชื้อเมืองพาน, 2551) ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นปัญหาที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ จนนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เช่น ปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรม ปัญหาความรุนแรงต่าง ๆ ปัญหาการรับค่านิยมวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนไทย ปัญหาจริยธรรมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยมานานและเรื้อรังมาโดยตลอด ไม่มีใครสามารถแก้ไขได้โดยเด็ดขาด และปัญหาจริยธรรมในยุคสมัยปัจจุบันเป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว และรุนแรงมาก เมื่อเทียบกับอดีตเพราะปัญหาได้เกิดกระบวนการวิวัฒนาการเช่นเดียวกับเทคโนโลยีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปแบบก้าวกระโดดซึ่งยากที่จะไล่ตามทัน (พระมหาสุรศักดิ์ สุรเมธี, 2550) การจะทำให้ปัญหานี้คลี่คลายลงนั้นคนไทยทุกคนควรร่วมมือร่วมใจที่จะฟื้นฟูคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจัง ควรรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผิดและอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง โดยเริ่มที่ตนเองก่อน ต่อมาก็เริ่มที่ผู้นำหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนทุกองค์กรและทุกสถาบัน (สุรยุทธ์ จุลานนท์, 2550)

จากปัญหาดังกล่าว ภาครัฐได้เล็งเห็นความสำคัญและหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน ดังใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) โดยมีพันธกิจที่จะมุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียบรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัว

รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ในแผนดังกล่าวยังมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีบทบาทหลักในการพัฒนาคนไทยให้มีคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 25 54) อีกทั้งในภาคการศึกษาก็ได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหานี้มาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา อันจะทำให้เด็กสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ตลอดจนสามารถช่วยเหลือสังคมได้และสามารถใช้ความรู้ที่ได้ศึกษานำไปพัฒนาเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2546)

นอกจากนี้ การที่จะพัฒนาคนในสังคมโดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองในอนาคต ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะผลักดันให้มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง เพื่อให้ให้นักศึกษาที่จะเป็นบัณฑิตในวันข้างหน้ามีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยืนหยัดต่อสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การที่บัณฑิตจะเป็นคนดีของสังคมนั้น บัณฑิตจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ อดทน มีเหตุผล รับผิดชอบ มีวินัย เสียสละ ลดเลืกอบายมุขสิ่งเสพติด มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และลดการเห็นแก่ตัว ถ้าบัณฑิตปฏิบัติได้ดังนี้ ก็จะเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ และเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม (จิรวัดมน์ วีระกร, 2543) และมหาวิทยาลัยราชภัฏถือเป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่มีการผลิตบัณฑิตในหลายสาขาวิชาออกไปพัฒนาสังคม ดังนั้นการที่จะทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพได้นั้น มหาวิทยาลัยจึงควรส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้มีจริยธรรมตั้งแต่ออยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อให้เขาจะได้ออกไปพัฒนาประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำ การศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครว่ามีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับใด และแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาควรเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ส่งเสริม และพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปี และมหาวิทยาลัย

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีเพศต่างกันจะมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

1.3.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีอายุต่างกันจะมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

1.3. 3 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่เรียนในชั้นปีที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมทางจริยธรรม แตกต่างกัน

1.3. 4 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 6) มหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนสุนันทา จำนวน 98,692 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554)

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Yamane ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% (Yamane อ้างถึงใน สุวิมล ติรพานันท์, 2551: 175) ซึ่งต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน จากนั้นจะทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่งจะทำการสุ่มนักศึกษา เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษา

1.4.1.3 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะคัดเลือกนักศึกษาแบบเจาะจงจากทุกคณะ และทุก ชั้นปี โดยทำการสนทนาเกี่ยวกับประเด็นพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 8 ด้าน และแนวทางการพัฒนา

พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา รวมนักศึกษาที่ทำการสนทนากลุ่มจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 แห่ง จำนวน 36 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ทำการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่จะทำการศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้าน
การศึกษา และจริยธรรม 8 ด้าน ได้แก่ (1) ความขยันหมั่นเพียร (2) ความซื่อสัตย์สุจริต (3) ความ
ประหยัดอดออม (4) ความอดทน อดกลั้น (5) ความยุติธรรม (6) ความรับผิดชอบ (7) ความมี
ระเบียบวินัย (8) ความเสียสละ

1.4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมทางจริยธรรม และแนวทางการพัฒนา
พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง การประพฤติหรือการปฏิบัติของนักศึกษาที่แสดงออกถึง
การมีจริยธรรมทั้งด้านความคิดคำพูด และการกระทำประกอบด้วยจริยธรรม 8 ด้าน ดังนี้

(1) ความขยัน หมายถึง มีความมานะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยความ
กระตือรือร้น เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ

(2) ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม ตรงไปตรงมาทั้ง
ทางกาย วาจา และใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

(3) ความประหยัด หมายถึง การใช้สิ่งของทั้งหลายอย่างพอเหมาะพอควรให้ได้
ประโยชน์มากที่สุด เช่น มีความประหยัดในการใช้จ่ายเงิน ใช้สิ่งของอย่างรู้คุณค่า รู้จักการเก็บออม
เงิน

(4) ความอดทน อดกลั้น หมายถึง ความเข้มแข็งของจิตใจของบุคคลในการ
ประพฤติปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางกาย วาจา ใจ และกระทำแต่ความดี แม้จะถูกกระทำกับสิ่งที่
ไม่พึงปรารถนา

(5) ความยุติธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เทียบธรรม และ
ชอบด้วยเหตุผล ไม่ลำเอียง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

(6) ความรับผิดชอบ หมายถึง มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย ด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ

(7) ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎระเบียบแบบแผน มารยาท กฎหมาย และศีลธรรมอันดีงาม

(8) ความเสียสละ หมายถึง การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การแบ่งปันให้ผู้ที่มีความได้รับความช่วยเหลือทั้งทางร่างกาย กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญา นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 อาจารย์ผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจริยธรรมให้กับนักศึกษา

1.6.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักศึกษา

1.6.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานพัฒนาจริยธรรมให้กับนักศึกษา